

UA-2035

First Year B. A. (Sem. - I) Examination

March/April - 2012

Political Science : Paper - II

(Indian Government and Politics)

Time : Hours]

[Total Marks :

સૂચના

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :
F. Y. B. A. : Semester - 1

Name of the Subject :
Political Science : Paper - 2

Subject Code No. : 2 0 3 5 Section No. (1, 2,.....): Nil

Seat No. :

Student's Signature

(૨) પ્રશ્ન નં. ૧ ફરજિયાત છે.

(૩) તમામ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો :

(૧) ભારતનું બંધારણ સૌથી વિશાળ શા માટે ગણાય છે ?

(૨) પ્રજાસત્તાક રાજ્યનો અર્થ સમજાવો.

(૩) 'હંગ પાર્લામેન્ટ' એટલે શું ?

(૪) રાજનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતોનો હેતુ શું છે ?

(૫) ભારતની શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં વિદ્યાર્થી સંઘની ચૂંટણીઓ કઈ સમિતીની ભલામણો અનુસાર કરવામાં આવે છે ?

(૬) સંસદના બંને ગૃહોનો સમયગાળો જણાવો.

(૭) રાજ્યપાલની નિમણૂક કોણ કરે છે ?

૨ ભારતના બંધારણનાં મૂળભૂત લક્ષણોની ચર્ચા કરો.

અથવા

૨ ભારતીય રાજકારણના પાયાઓની વીગતે ચર્ચા કરો.

૩ ભારતના બંધારણમાં આપેલ મૂળભૂત હક્કોની સમજૂતી આપો.

અથવા

૩ સંસદ અને તેના સભ્યોની સત્તાઓ અને વિશેષાધિકારોની ચર્ચા કરો.

૪ ભારતની કેબિનેટ પ્રથાનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો.

અથવા

૪ ભારતના રાષ્ટ્રપતિના સ્થાન અને સત્તાઓનું ટીકાત્મક પરીક્ષણ કરો.

૫ ટૂંક નોંધ લખો : (ગમે તે બે)

(અ) મુખ્યપ્રધાન

(બ) ન્યાયતંત્રનું મહત્ત્વ

(ક) રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો

(ડ) રાજ્યપાલ

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
(2) Question No. 1 is compulsory.
(3) All question have equal marks.

1 Answer the following questions in short :

- (1) Why Indian Constitution called largest ?
- (2) Explain the meaning of Republic State.
- (3) What is 'Hung Parliament' ?
- (4) What is the aim of directive principles of state policy ?
- (5) According to which Committee Recommendations the election of Council of Students is held in Indian Educational Institution ?
- (6) State the tenure of both houses of Parliament.
- (7) Who is appointing Governor ?

2 Discuss the basic features of Indian Constitution.

OR

2 Discuss the bases of Indian politics in detail.

3 Explain the Fundamental Rights given by Indian Constitution.

OR

3 Discuss the powers and privileges of Parliament and its members.

4 Critically evaluate Indian Cabinet System.

OR

4 Examine critically the status and power of President of India.

5 Write short notes : (any two)

- (1) Chief Minister
- (2) Importance of Judiciary
- (3) Directive principles of State Policy.
- (4) Governor.

हिन्दी अनुवाद

- सूचना : (१) प्रथम पृष्ठ की सूचना १ के अनुसार ।
(२) प्रश्न १ अनिवार्य हैं ।
(२) सभी प्रश्नों के अंक समान हैं ।

१ निम्नलिखित प्रश्नों के संक्षिप्त में उत्तर दीजिए :

- (१) भारत के संविधान को सबसे बड़ा क्यों कहा जाता है ?
- (२) गणराज्य का अर्थ समझाइए ।
- (३) हंग पार्लामेन्ट क्या है ?
- (४) राज्य की नीति के निदेशक तत्त्व के उद्देश्य क्या है ?
- (५) भारतीय शिक्षा संस्थाओं में किसी समिति के सुझाव के अनुसार विद्यार्थी संघ के चुनाव किए जाते हैं ?
- (६) संसद के दोनों सदनों की समय-अवधि बताइए ।
- (७) राज्यपाल की नियुक्ति कौन करता है ?

२ भारतीय संविधान के मौलिक लक्षणों की चर्चा कीजिए ।

अथवा

२ भारतीय राजनीति के आधारों की विस्तृत चर्चा कीजिए ।

३ भारत के संविधान में दिये गये मूल अधिकार की समझूती दीजिए ।

अथवा

३ संसद और उनके सदस्यों की शक्तियां और विशेषाधिकार की चर्चा कीजिए ।

४ भारतीय केबिनेट प्रणाली का टीकात्मक मूल्यांकन कीजिए ।

अथवा

४ भारत के राष्ट्रपति का स्थान और शक्तियों का टीकात्मक परीक्षण कीजिए ।

५ संक्षिप्त टिप्पणीयाँ लिखिये : (किन्हीं दो)

(१) मुख्य मंत्री

(२) न्यायपालिका का महत्त्व

(३) राज्यनीति के मार्गदर्शक सिद्धांत

(४) राज्यपाल